

וקראת לשבת עיונג

אלון מרין הפלסר באקדפ ופסולת פלאו

גליון מס' 822
פרשת חיי שרה
כ"ד חשוון התשפ"ו

לתגובות, הערות והארות ולקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהג בת מנורה ע"ה

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם אביגיל בת אורה תחי', ולהצלחת כל התומכים והמסייעים בהפצת העלון ברוחניות ובגשמיזם

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן
מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

בפתח הגליון

ברכה"ג אלון מאיר ואלק שלום"א

המקור - והבורות הנשברים

ידוע המעשה בכומר שהחליט להפליג את היהודים ולגרום לאובדנם. מה עשה, למד את לשונם ושכר מורה שילמדו גמרא (אותו מורה עבר על ההלכה, שכן אסור ללמד גוי תורה!) ונכנס ללמוד בישיבה כשהוא מתחזה לבן ישיבה. כך יעלה בידו למשוך את בני הישיבה ואולי אף את ראשיה בלשונם, ישימיעו באזניו דברי זלזול באמונת הגויים, בכך יוכל להפלילם ולהרשיעם!

ישב ולמד בהתמדה, כשאר בחורי הישיבה. כאשר ראש הישיבה הגאון רבי יהונתן אייבשיץ נכנס לבית המדרש, העיף מבט בקהל הלומדים ועשה דרכו היישר אליו. נכנס עימו בדברים, ובחכמתו העצומה הצליח לסבכו בדבריו עד שהודה במזימתו וגורש בבושות פנים. תמיהו התלמידים: כיצד ידע לאתרו? איך עלה בדעתו לפנות היישר אליו כדי לתהות על קנקנו? אמר להם: "ראיתי ששונה הוא וחרגי. כולכם למדתם כשאתם מתנועעים בהתלהבות, והוא למד זקוף וקפוא, כמעין בבעיה חשבונית. והבנתי שנכרי הוא ואינו יהודי..." והוסיף וציטט את דברי הזהור הקדוש, שנפשו של היהודי אצולה ממרום, ושואפת לרוחניות. לכן מתנועעים היהודים בעת לימודם ותפילתם, כשלהבת הנר המתנועעת ואינה מוצאת מנוח... ואכן, כזו היא הנשמה היהודית, עורגת לרוחניות, למשמעות החיים, לסיפוק רוחני, אשרי אלו המקבלים חינוך תורני הפותח בפניהם צוהר לעולם נפלא כל כך, עשיר כל כך - ואמייתי כל כך! - של היהדות ואוצרותיה. אך רבים רבים הם, שעשקו מהם את האוצרות, חסמו בפניהם את הדרך אל גיזי המורשת. ונשמתם אינה יודעת מנוח, ומחפשת את הדרך. מכתפים הם תרמיל עלי שכם ועושים דרכם למרחבי הודו ולהרי טיבט, למקדשי נפאל ומנזרי בורמה. מעפילים הם במשעולי הלאמות, עוברים גשרי חבלים נטויים על פני תהומות, חוצים יערות עד וכופים קומתם בהכנסם בגחינה אל ביקתת החימר, לפגוש בנזיר מסוגף שתלתליו האפורים התקשו כעיסת טיט וציפורניו מעוקלות כחרבות ארוכות. השיחה מתנהלת באפולולית מסתורית, באנגלית מגומגמת. "מאין אתם?" הם נשאלים. "מישראל!" הם אומרים. "יהודים אתם?" שואל-קובע הנזיר. "כן!" הם עונים. "אז מה לכם כאן? הרי אתם המקור! לכו לבתי האולפנה שלכם, שם תמצאו הכל, אצלנו אין אלא העתק חיזור, קלוש ותלוש, כאן האפולולית, שם נמצא האור". משלח אותם הנזיר מעם פניו. והם יוצאים מן האפולולית - אל האור! ולא אחד ולא שניים חזרו משם - היישר לישיבות לבעלי תשובה! כי מאב לבן וממורה לתלמיד לחשו שם את הידיעה: אנו אין לנו אלא בבואה של האמת הגדולה, המצויה בידי העם היהודי!

ופסוק הוא, בפרשתנו: "ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות, וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה, אל ארץ קדם". ופירש רש"י: "נתן להם מתנות, שם טומאה מסר להם". וענין זה מבואר בזהור הקדוש "מאי מתנות? אלן סטרי דרגין תתאין, דאינון שמהן דסטרי רוח מסאבא. ואסתלק יצחק על כולא במהימנותא עילאה כדקא חזי". ופירושו, שאברהם אבינו לימד את הדרגות הנמוכות והתחתונות שבעולמות הרוחניים, ויצחק אבינו לבדו העפיל לגבהים שבסטרי וסתרי חכמת הנסתר, שם הכל מתאחד בייחודא שלים בהנהגת הקדוש ברוך הוא. והם, נושאי החכמה הקטועה והנחותה, הלכו לארץ קדם, היינו למזרח, ומהם נפוצו כל תורות המזרח. קטועות ומוגבלות מראשיתן, מעוותות ומשובשות במסירתן במהלך עשרות דורות - ואילו כאן, פה, בגני התורה הקדושה, הכל בטהרתו ובזכותו, במקורו ובשלימותו. מה לנו לחצוב בורות נשברים אשר לא יכילו המים כאשר יש לנו מקור מים חיים, חכמה נשגבה שאין לה סוף, אמת נאדרת ונפלאה, קדושה וטהורה, "הפוך בה והפוך בה, שהכל בה!", חכמה המקשרת את האדם לבוראו ונוסכת עליו הארה וטהרה: "אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום, כי מוצאי מצא חיים, ויפק רצון מה!"

כיצד הגיע מרן להשיגם כה נפלאים ונדירים בלימוד התורה הקדושה? מרן עצמו ענה על כך, פעמים רבות. "דעו לכם" כך היה אומר לתלמידיו ושומעי לקחו, "כי ההתמדה היא הכוח באמצעותו ניתן להשיג כל דבר. להתמיד ולהתמיד, לנצל כל דקה וכל רגע, ולא להתפעל מכל מה שקורה מסביב..." ואכן, שקידתו העצומה של מרן בלימוד התורה, היתה עד אין שיעור ומידה. משחר נעוריו ידע לנצל כל דקה פנויה ללימוד תורה, ולהקדיש כל רגע לשינון הלימוד. ולא רק בבית המדרש, או בשהותו בביתו, כי אם גם בטלטולי הדרכים. נשווה נא בנפשנו, מי מאיתנו לומד באוטובוס? וכמה אפשר כבר ללמוד באוטובוס? ובכן, בימי בחורותו היה מרן נוסע בכל יום בשני קווי אוטובוס. באוטובוס אחד היה נוסע בכל בוקר, מביתו שבשכונת הבוכרים לישיבת "פורת יוסף" שבשער יפו, בסמוך לעיר העתיקה. ובאוטובוס השני היה נוסע לפנות ערב, בדרכו חזרה, מישיבת "פורת יוסף" שבשער יפו לביתו שבשכונת הבוכרים. זמן הנסיעה באוטובוס - זמן יקר מזהב ומפז הוא, ומרן לא חשב אפילו לרגע, לבזבז אותו לריק. ועל כן, במשך הנסיעה היה אוזן בידיו את הספר "שב שמעתתא", שהוא ספר עמוק במיוחד, ולא היה מרים את עיניו ממנו. מרן לא בחר לו ספר קליל לעסוק בו תוך כדי נסיעה. הוא בחר לו דווקא את הספר העמוק, על מנת להשתקע בתוכו ולשכוח מכל הסובב אותו, ואכן, חפצו צלח בידו, בכל זמן הנסיעה, בכל יום ויום, היה מרן מתעמק בסוגיות שבספר "שב שמעתתא", ובהגיעו לגיל שמונה עשרה, כבר סיים את הספר כולו!

התמדתו של מרן בלטה לא רק על רקע נסיעות באוטובוסים, כי אם גם על רקע הרעב ששרר באותם ימים. עניות נוראה שררה בירושלים של אותם ימים. לאנשים בקושי היה מה לאכול, ובחורי הישיבה סבלו עוד יותר. אחד מתלמידיו ישיבת "פורת יוסף" באותם ימים, הרב בן ציון רז, סיפר, כי בני הישיבה סבלו ממחסור נורא כל כך, עד שאפילו כוס תה משיב נפש לא יכולה היתה הישיבה להציע להם. "לפעמים" סיפר הרב רז, "היה בחור בר מזל, מקבל כמה גרושים מאביו, כדמי כיס. הבחור היה רץ לשוק מחנה יהודה, קונה שני מילונים, וחוזר לישיבה, כחתן ביום חופתו. כל הבחורים היו מתכנסים סביבו, והוא היה חותך את המילונים בזווית עצומה, ומחלק את הפלחים לבחורים הנרגשים. יום חג היה אותו יום". "יודעים אתם היכן היה מרן באותן שעות?" שאל הרב רז, והשיב לאלתר: "הוא היה סגור ונעול בחדר הספרייה של הישיבה!" "שם, בספרייה" סיפר הרב רז, "היה מרן יושב לבדו, בלי כוס תה ובלי פלח מילון, ומשנן את תשובות הפוסקים, הראשונים והאחרונים, עוד ועוד, עד שהיה בקי בהן על בוריהן". עם שקידה עצומה ונוראה כזו, מה הפלא, שבכל מסיבת ראש חודש שנערכה בירושלים, היה מרן קם ומסיים מסכת?

מטמונים מהפרשה הגיגים ומעשיות

"גר ותושב אנכי עמכם" (מ, ד).

מה פרוש הלשון - שאל פעם המגיד מדובנא - "גר ותושב"? הרי גר - הוא אדם הנמצא בארץ באופן זמני, ואילו תושב - הוא אדם קבוע, אם כן, גר אינו תושב, ותושב אינו גר?

אלא - השיב המגיד - כבר דרשו חז"ל בפרשת בהר על הפסוק: "כי גרים ותושבים אתם עמדי" - "העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין."

העולם הזה דומה למבוא המוביל אל העולם הבא שהוא האולם הגדול. כל אדם צריך להכין את עצמו בעולם הזה במצוות ובמעשים טובים, כדי שלעתיד לבוא יוכל להיכנס לטרקלין - העולם הבא.

המשיל זאת רבי ישראל מאיר הכהן בעל ה"חפץ חיים", לעשיר אחד, אשר רצה לבנות לעצמו בית יפה. הזמין העשיר אדריכל כדי שיתכנן את ביתו. שים לב - אמר העשיר לאדריכל - בעיקר הסלון שיהיה גדול ונוח, אולם ברצוני שגם המבוא לסלון יהיה גדול ומרווח.

מדד האדריכל את שטח המגרש שעליו רצה העשיר לבנות את ביתו, חישב את חישוביו, ולאחר מכן אמר לעשיר: דע לך, אין מקום גם לסלון גדול ומרווח וגם למבוא גדול ומרווח, אמור נא לי מה עדיף לך סלון גדול או מבוא גדול?

אתן לך עצה - הוסיף האדריכל - עשה את הסלון גדול ומרווח ואת המבוא קטן, כי כך הוא מנהג העולם. אם תעשה להיפך - מבוא גדול וסלון קטן, ילעגו לך כולם...

כן הוא גם הנמשל - אמר ה"חפץ חיים" - אנו שוהים בעולם הזה, ועלינו לדאוג לתיקונו של העולם הבא, שיהיה חלקנו בו גדול, וכיצד נדאג? על ידי קיום התורה והמצוות!

כמה מגוחך הוא אותו אדם, הדואג כל ימיו לעולם הזה ליפותו ולנאותו, דומה הוא לעשיר זה המכין מבוא גדול וסלון קטן... הלא ילעגו לו כולם!

"וירץ העבד לקראתה" (כז, יז).

מבאר רש"י: "לפי שראה שעלו המים לקראתה!"

מניין הראיה שעלו המים לקראתה? שאל רבינו משה בן נחמן - הרמב"ן. אלא - השיב הרמב"ן - בפסוק כ' נאמר: "ותשאב לכל גמליו", ואילו כאן נאמר "ותמלא כדה ותעל" ולא נאמר כלל לשון "שאיבה", מוכח, שהמים עלו לקראתה ולא הייתה צריכה כלל לשאוב...

מדוע באמת - שאל הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב - לא עלו המים לקראתה כאשר שאבה לגמלים?

אלא - השיב הרבי - כאשר באה בפעם הראשונה התכוונה לשאוב לעצמה, מיד עלו המים לקראתה כדי שצדקת זו לא תטרח! אולם כאשר באה בפעם השנייה התכוונה לגמול חסד עם אליעזר, מן השמים רצו כי תעשה במו ידיה את פעולת החסד, שהרי ההתאמצות בשעת קיום המצווה חשובה מאד לפני הקדוש ברוך הוא - ככתוב במסכת אבות (פרק ה): "לפום צערא אגרא" - משום כך בפעם זו לא עלו המים ושאהב בעצמה.

עולים במעלות הגות, מחשבה ומוסר

מחיה מתים במאמרו...

קוראים אנו בראש הפרשה על פטירתה של שרה אמנו, ופירש"י 'נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק, לפי שע"י בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט פרחו נשמתה ממנה ומתה.

מילותיו אלו של השטן שאמר לה לשרה שכמעט נשחט יצחק בעקידה - מגלים לנו חז"ל הם המה שגרמו באופן הנגלה לפטירתה של שרה אמנו מהעולם בטרם עת!

ואנו לדידן, לומדים מכך לימוד עצום: עד כמה עלינו לשמור על לשוננו ופינו בכל מאוודנו וכוחנו - בפרט כשאנו מדברים אל חברינו וקרובינו, לבל יפגעו מדיבורינו לא בגוף, לא ברוח, וכ"ש לא בנפש. שכן הדיבור חורט הוא בנפש, ועוצמתו גבוהה היא ביותר, לפעמים אף יותר משאנו חושבים.

הבה נטה אוזן לסיפור הבא, אותו סיפר המשפיע הרה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א ('דברי חיזוק', פרשת וירא תשע"ט), ונקלוט במקצת עד היכן הדברים מגיעים: בתלמוד תורה בארצות הברית לימד המלמד לתלמידיו הפעוטים בפעם הראשונה איך קוראים קריאת שמע של שחרית, כאשר הראם בידו הימנית איך משימים את היד על העיניים

בשעת קריאת שמע לכוונה יתירה. בעודו מבטא בהדגש לתלמידיו: "חזו תלמידים חביבים, את היד הימנית, כן את הימנית, לא השמאלית. משימים מעל העיניים וקוראים קריאת שמע!" תיכף לאמירה מעשה. הורה המלמד לכל התלמידים לשים את ידם הימנית על העיניים ולקרוא קריאת שמע ביחד. כולם אכן עשו זאת בהתלהבות מתוקה של תינוקות של בית רבן, מלבד אחד. ילד זה קרא קריאת שמע בעיניים פקוחות ולא אבה לשית לדברי המלמד לשים את היד הימנית על העיניים.

המלמד ראה כי כן, ורצה להעיר לילד, אך נמנע, שמא משגה הוא. אך כשעברו יומיים ושלושה והמלמד מבחין שהילד פשוט עושה זאת בשיטתיות, קרא לו בתגובה לחדרו לבירור לדעת מה זה ועל מה זה.

הילד בשמעו את תמיהת מלמדו השיב מיד בבושה: "מה אעשה, ואין לי יד ימין!" המלמד נבהל ונרעש. לא ידע שילד זה, יד ימינו מתותבת היא ולא עצם מעצמיו. התנצל המלמד בפניו, כשהוא שמו בלבו על כך שלא גער בו ברבים שעה שאין הוא אשם כלל. אך מה מאד הופתע כשראה בהפסקת האוכל היאך שהילד משתמש ביד ימינו ללא קושי כלל. המלמד התבלבל לגמרי. יש לו יד ימין או לא? מיד קרא המלמד שוב: "כיצד הנך אומר שאין לך יד ימין בו בזמן שראיתך משתמש בה ללא קושי במהלך היום!" הילד לא התבלבל. "בשעה שאמרת והדגמת ששמים את היד הימנית על העיניים בשעת קריאת שמע. אמרת לשים גם אני את ידי על העיניים. אך מיד נזכרתי שאת היד הימנית יש לשים. ואני, כך אומר לי אבי לא אחת, יש לי רק "צווי לינקע הענט!" שתי ידיים שמאליות. כאשר הוא טוען תמיד ששתי ידי רפות ושמאליות. ואם שתי ידי שמאליות הן, יד ימין מניין לי..." נורא למתבונן!

עד היכן יכולים מילים פשוטות, הנזרקים לפעמים בלי שימת לב, להשפיע ולחלחל! מנגד - כמה כוח יש במילה טובה. "מחיה מתים - במאמרו!" - בידיו של כל אחד להחיות מתים ב"מאמרו" - ע"י מאמר פיו!

ביני לבני

הרה"ג **יחיאל פליסקין** שליט"א מח"ס "שתולים בבית השם" ועוד

התמודדות עם

חוצפה - פרק סיום

לפני כעשר שנים, זכיתי ללמוד הלכות

כיבוד אב ואם בעיני, ונחרדתי לגלות כי רוב הילדים עוברים באופן קבוע על האיסור של 'לא יסתור את דברי אביו ואמו'. כלומר, כל פעם שילד אומר הפוך מהוריו, הוא בעצם עובר על לאו דאורייתא.

מאז, הנהגתי בביתי, שכל פעם שילד רוצה להגיד הפוך מההורה, הוא צריך להגיד זאת עם הסתייגות. וכך זה היה נשמע:

אבא: "איזה חם היום בחוץ, 31 מעלות!". ילד: "לא נכון, 29 מעלות".

אבא: "אצלנו בבית לא אומרים לאבא 'לא נכון', תגיד: 'אולי זה 29 מעלות'".

ילד: "אבל בדקתי, וזה 29 מעלות".

אבא: "יתכן שאתה צודק, אבל בכל מקרה לאבא ולאמא אומרים: 'אולי'".

ילד (בנימה של חוסר חשק): "טוב, אז אולי זה 29 מעלות".

ובכן, מה היו התוצאות? בתחילה היה לילדים קשה לקבל זאת, בפרט ש'כל העולם' לא מקפיד על זה. אך אנחנו המשכנו בדרישה הזו בעקביות, עד שברוך ה' הגענו למצב מבורך, שברוב הפעמים הילדים כבר מאומנים לומר: "אולי".

וכך זה נשמע:

אמא: "במתכון הזה צריך 2 כפיות סוכר". בת (בטון של כבוד): "אבל אמא, קראתי הרגע את המתכון ואולי כתוב שם 3 כפיות".

אמא: "תודה על התיקון, אבדוק שוב".

כאשר שאלתי את מורי ורבי הגאון רבי מרדכי גולדשטיין שליט"א בענין, השיב לי שודאי כך היא ההלכה, שאסור לילד לומר הפוך מהוריו בכל נושא שהוא, אלא שהוסיף שיתכן שלהגיד 'אולי' זה מדי קשה לילד, והוא יכול גם להגיד: "נדמה לי שזה כך וכך". או: "לכאורה זה כך וכך".

אז כן, אנחנו הולכים לעצור את ירידת הדורות בנושא החוצפות,

ומה שנדרוש - זה בעז"ה מה שנקבל! בהצלחה.